

**สรุปผลการประชุม ASEAN SOMHD ครั้งที่ ๑๕ และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓
ณ ห้องประชุมกองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข**

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านการพัฒนาสาธารณสุข (Senior Officials Meeting on Health Development - SOMHD) เป็นการประชุมระดับภูมิภาคของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ซึ่งในปีนี้เป็นครั้งที่ ๑๕ โดยเจ้าภาพอินโดนีเซียจัดการประชุม 15th SOMHD และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ประกอบด้วยการประชุม 10th ASEAN+3 SOMHD และการประชุม 10th ASEAN-China SOMHD) ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ กระทรวงสาธารณสุขบรูไนฯ โดยสามวันแรก (๒๔ - ๒๖ ส.ค.) เป็นการประชุม SOMHD และสองสุดท้าย (๒๗ - ๒๘ ส.ค.) เป็นการประชุม ASEAN+3 SOMHD, ASEAN-China SOMHD และ ASEAN-ROK Health Dialogue Channel ตามลำดับ

สำหรับประเทศไทย มี นพ.ศุภกิจ ศิริลักษณ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นหัวหน้าคณะ และมีผู้แทนจากหลายหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กรมควบคุมโรค กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน พร้อมทั้งกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมอนามัย ได้มอบหมายให้ นางสาวนัยนา ไข่มุกวงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งกรมฯ มีบทบาทในฐานะผู้ประสานงานหลักของไทย (country coordinator) ใน Health Cluster 1: Promoting healthy lifestyle

ทั้งนี้ การประชุม 15th SOMHD นับเป็นการประชุมครั้งแรกผ่านระบบ Video Conference เนื่องจากภูมิภาคอาเซียนและทั่วโลกยังคงอยู่ใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙

สรุปสาระสำคัญและวาระของการประชุม 15th SOMHD ดังนี้

๑. การส่งมอบตำแหน่งประธาน SOMHD จากกัมพูชาให้แก่อินโดนีเซีย อย่างเป็นทางการ โดยกัมพูชา มีวาระอยู่ในตำแหน่ง ๒ ปี คือ ๒๐๑๘-๒๐๑๙
๒. การรายงานผลความคืบหน้าการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมอาเซียน และการประชุมระดับภูมิภาคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับประเด็นความร่วมมือด้านสาธารณสุขอาเซียน โดย ASEAN Secretariat
๓. การนำเสนอรายงานการทำงานของแต่ละ Cluster ซึ่งเป็นกรอบงานภายใต้ ASEAN-2015 Post Development Agenda ซึ่งเป็นแผนการดำเนินงานแรกในรอบปี ค.ศ. ๒๐๑๖ - ๒๐๒๐ ได้แก่

- Cluster 1: Promoting healthy lifestyles
 - Cluster 2: Responding to all hazards and emerging threats
 - Cluster 3: Strengthening health systems and access to care
 - Cluster 4 Ensuring Food Safety
๔. Cluster 1: มีกิจกรรมทั้งหมด ๓๐ กิจกรรม ดำเนินการเสร็จแล้วทั้งสิ้น ๑๓ กิจกรรม โดยในที่ประชุมเน้นกล่าวถึงกิจกรรมใหญ่ เช่น ASEAN Centre for Active Ageing and Innovation (ACAI) ที่ประเทศไทย เป็นเจ้าภาพ ซึ่งประเทศสมาชิกเซ็นเอกสารลงนามรับรองการจัดตั้งศูนย์เรียบร้อยแล้ว และกล่าวถึงการก่อตั้งกรรมการของศูนย์ซึ่งจะดำเนินงานในขั้นต่อไป และในปีที่ผ่านมาได้มีการเห็นชอบเอกสารต่างๆ เช่น ASEAN Strategic Framework and Action Plan on Nutrition ๒๐๑๘-๒๐๓๐ และ Framework for the Development and Implementation of Fiscal Measure on Sweet Beverage to Promote Health in ASEAN Member States
๕. Cluster 2: มีกิจกรรมทั้งหมด ๔๐ กิจกรรม ดำเนินการเสร็จแล้วทั้งสิ้น ๒๓ กิจกรรมโดยในปีที่ผ่านมาได้มีการเห็นชอบ multi-sectoral, inter-pillar ASEAN Framework on Combating Antimicrobial Resistance through One Health Approach ๒๐๑๙-๒๐๓๐ และ Plan of Action to Implement the ASEAN Leaders Declaration on Disaster Health Management ซึ่งรับผิดชอบโดยประเทศไทย
๖. Cluster 3: มีกิจกรรมทั้งหมด ๑๘ กิจกรรม ดำเนินการเสร็จแล้วทั้งสิ้น ๖ กิจกรรม โดยผลงานหลักๆ ในปีที่ผ่านมาได้แก่ การประกาศ ASEAN Leaders' Declaration on ASEAN Vaccine Security and Self Reliance (AVSSR) ในการประชุม ASEAN Summit เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ รวมถึงการกล่าวเน้นย้ำประเด็นที่ควรให้ความสำคัญในแผนการดำเนินงานฉบับหน้า ได้แก่ Traditional & Complementary Medicine, Unfinished health-related MDGs 4, 5 and 6, Universal health coverage และ Migrant's health
๗. Cluster 4: มีกิจกรรมทั้งหมด ๑๕ กิจกรรม ดำเนินการเสร็จแล้วทั้งสิ้น ๒ กิจกรรม โดย Cluster 4 เห็นชอบให้มีการดำเนินการของ ASEAN Risk Assessment Centre for Food Safety (ARAC) และผลักดันให้มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องต่อไป รวมถึงแจ้งการจัดประชุม Cluster ในระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ กันยายน ๒๕๖๓

สรุปสาระสำคัญและวาระของการประชุม 10th ASEAN+3 SOMHD และการประชุม 10th ASEAN-China SOMHD ดังนี้

เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาและหารือเกี่ยวกับประเด็นความร่วมมือด้านสาธารณสุขของอาเซียนกับจีน เกาหลี และญี่ปุ่น โดยในช่วงเช้า ที่ประชุม ASEAN+3 SOMHD มีการเสนอประเด็น COVID-19 โดยกล่าวเน้นไปที่ APT Field Epidemiology Training Network (FETN) เพื่อการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาด โดยในกรอบของ Plus Three ได้ให้ความสนใจในประเด็นสุขภาพ (Priority areas of collaboration) ดังนี้

- NCDs
- Healthy and Active Ageing
- Health Promotion through Life-Course
- Health Security
- Disaster Health Management
- Communicable Diseases/ Emerging Infectious Diseases; specific diseases
- AMR
- ICT Health Information
- UHC
- Traditional & Complementary Medicines

ในการประชุม ASEAN-China SOMHD ที่ประชุมฯ ได้มีมติเกี่ยวกับหัวข้อประเด็นความร่วมมือที่จะดำเนินการ (Priority areas of collaboration) ในปี ๒๐๑๙ - ๒๐๒๐ ดังนี้

- NCDs, Active Ageing ผ่านความร่วมมือกับ National Health Commission และ 3rd China ASEAN Forum on Health Cooperation
- Prevention and control of communicable diseases รวมถึง dengue malaria, schistosomiasis, HIV และ AIDS ผ่านความร่วมมือกับ Global Public Health with China CDC และ Guangxi Zhuang Autonomous Region
- Traditional medicine ผ่าน National Health Commission, Guangxi Zhuang Autonomous Region

ข้อเสนอแนะ/ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อผลักดันการดำเนินงานต่อไป

- กรมฯ ควรเน้นย้ำถึงความสำคัญของกรอบอาเซียนกับหน่วยงานวิชาการ และผลักดันงานที่ประเทศไทย รับเป็นเจ้าภาพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- หน่วยงานวิชาการ ควรเล็งเห็นความสำคัญของการมีผู้รับผิดชอบงานด้านต่างประเทศของแต่ละหน่วยงาน วิชาการ เพื่อการผลักดันประเด็นที่รับผิดชอบให้เสร็จสิ้นภายในกรอบเวลาที่กำหนด

จัดทำโดย นายพศิน พิริยหะพันธ์
นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมอนามัย